

מצור

תעצ תורה

פרשת עקב

12

שיעורו השבועי של כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א
בבית מדרשנו בעיה"ק ירושלים לבני החברה

לְכָבוֹד. שֶׁבֶת. קִדְשׁ. אַהֵה...

שבוכה הבורא; השלישית מביניהם, היא 'על ישראֵל
שָׁגְלוּ מִמְּקוֹמָן' - לכאורה, אם הוא הביא זאת עלינו,
מהי א"כ הבכייה שבוכה, והרי ברצונו - יחזיר לנו
את בית מקדשו, אז מהי אותה תאנייה?

••

פרק ב': כיצד נגיע לנאֵלה?

כאשר נוטעים גרעין באדמה על מנת שיוציא עץ רב
שורשים, על הגרעין - לפני הכול - להירקב...

בלי שהגרעין באדמה יירקב - לגמרי, לעולם לא
יוכל הוא להצמיח אילן עמיד, יציב, איתן ונאה.

עליו לעבור תהליך שלם של ריקבון עד להירקבותו
המוחלטת, ומשם מצמיח הוא עץ חדש עטור פירות.

אך במידה והגרעין לא יירקב באדמה - גם מארז
שלם של גרעינים וזרעים לא יועילו לצמיחת העץ.

•

והבורא? הוא גם לא חפץ בגלות המרה הזו. אבל
הוא כן חפץ בגאולה גדולה ומהדהדת.

והדרך לגאולה, עוברת בגלות...

פרק א': ארבע מי יודע?

אלו היו ימים נפלאים. בית המקדש עמד וניצב על
תילו. ביופיו ובהדרו. כול באי עולם הכירו במלכות
הבורא.

ואנחנו, העם הנבחר - היינו קרובים אליו ונחשקים
ביותר במלכותו.

אך, עד לאותו תאריך בו ראו אבותינו במו עיניהם
את הבית הגדול הזה - עולה באש שאוכלת אותו
ולא משאירה ממנו, ולו זכר קטן לא.

'כָּלִיל תִּקְטָר' - הבית נשרף כליל; מלבד הכותל
המערבי, שום דבר לא ניצל.

אבל... למה? למה הוא נטל מאתנו את הבית הגדול
הזה?

ובכלל, 'כָּלִיל תִּקְטָר' - שום זכר לא נותר ממנו.
מדוע הבורא עשה לנו כך?

עוד יותר: הרי הבורא אוהב אותנו בכול מצב ובכול
זמן. אז מדוע הוא הגלה אותנו לבור הגלות המרה
הזו?

ואם לא די בכך, הרי למדנו על שלושת הבכיות

כי רק בגלות; בזמנים של אי־הוודאות - ה'תוהו ובוהו'; או ב'מיצר', רק שם נוכל לזכור שהוא חי. שהוא קיים.

•••

פרק ג': סבלנות של 3,785 שנים

והוא ניסה אותנו. הוא התנסה בנו - ולא צלחנו את המבחן;

הוא בנה לנו בית ראשון - ובעוון שפיכות דמים וגילוי עריות שכחנו ממנו.

מה עשה הוא במצב כזה ששוכחים אותו?

הוא שלח אותנו לגלות. אולי משם ניזכר בו. אולי.

ואכן, זכרנו ממנו וקיבלנו בית מקדש חדש, שני.

אך גם אז לא שקטנו, ונתנו לשנאת החינם שרבצה בתוכנו להשליך אותנו שוב לגלות.

וכעת הוא ממתין ומצפה בסבלנות יוצאת דופן כבר 3,785 שנים שניזכר בו.

אגב, אמר ר' אשר, לאחר 3,785 שנים, הוא כבר **מתחיל** לאבד את הסבלנות...

נו... אז זה אומר שהוא לא רוצה בנו, שאינו חושק בנו?

ממש לא. אנחנו נמצאים בעיצומו של תהליך - בדיוק כפי שהגרעין מצפה בסבלנות משך זמן רב עד שיירקב באופן סופי.

כך גם אנו: הבורא מביא עלינו, בגלות, עוד 'מיצר' ועוד 'תוהו ובוהו' שהם כולם חלק מתהליך ההזכרה שעלינו לעשות, ורק מהמקומות הללו אכן נעבור את התהליך הזה.

אך אסור לנו להישבר מתהליך הריקבון הזה! בדיוק כפי שהגרעין לא נשבר ומצפה באורך רוח לצמיחת העץ.

ר' אשר הגדיר את ה'דרך' במשפט אחד, פשוט: עלינו לבצע שני פעולות - א. לא להישבר; ב. וכול רגע להתחיל מחדש...

החייל, גם כשניצב בחזית מול האויב הכי מסוכן, לעולם לא ייפול ויישבר. הוא יודע שברגע שהוא נופל ונשבר - אין דרך חזור. הוא נלכד ברשת האויב.

ואנו, חיילים בצבא ה' - אל לנו להישבר. **אסור** לנו להישבר!

•••

פרק ד': יצירת פֶּאָר

ואת התובנה הזו הסביר ר' אשר אישה שנכנסה

אליו בבהלה כשפקד אותה כאב מסוים. היא נכנסה ואמרה לו: ר' אשר, אני הרי מתפללת לבורא, אז מדוע אינו מביא לי את הישועה לה אני זקוקה?

"אשאל אותך שאלה" השיב לה ר' אשר בחיור, "מיהו אותו בורא אליו את מתפללת?"

"מה זאת אומרת?! " הזדעקה האישה, "מלך מלכי המלכים, אבינו שבשמים, בורא העולם"

אך ר' אשר לא קיבל תשובה ברורה ובהירה על שאלתו "תיארת לי אותו בצורה מאוד יפה, אך... מי זה? האם ראית אותו אי פעם?"

"לא. מה, הרי אי אפשר לראות אותו!" קבעה נחרצות.

ר' אשר דחה את דבריה בהינף יד "אני אראה לך תמונה של הבורא: כשאת נמצאת בעיצומה של עשייה ופעילות ברוכה ולפתע את נתקעת; לא מוצאת את הדרך להתקדם, לא מצליחה לצעוד קדימה - אז, אז את מגלה אותו! אז את יכולה להתבונן ולהנות מהתמונה המופלאה, מיצירת הפאר הזו.

"למה? - כי בזמנים אלו את מבינה שעליך לעצור. להתבונן שעצם זה שהגעת עד הנה - הוא גם חסד עצום מהבורא, ולכן את מודה לו על העזרה שתמך בך עד לרגע זה.

"וכעת - הוא החליט שהגיע הזמן שתיזכרי בו מעט. מעט. אז הוא עצר אותך כדי שתסתכלי בתמונה המיוחדת שלו..."

•

רק מהגלות, מהבור העמוק הזה; מה'תוהו ובוהו' שאנו פוגשים; מחוסר האונים שמשתלט עלינו; מההיסח הדעת, מה'מיצר' - משם, משם נגלה אותו! שם נוכל להנות מהתמונה ההדורה, הזכה, הבהירה והצחורה שלו!

אז שוב: כל 'מיצר' הוא הדרך ל'מרחב'!

•••

פרק ה': א אידישע קאפ...

לכן אמר ר' אשר שכול הקושי שמתקשים אנשים ב'דרך' הזו, הוא לא 'עצלות המעשה' - שמתעצלים לעשות ולפעול עם אמונה; לא 'עצלות הדיבור' - שמתעצלים לדבר דיבורי אמונה; כי אם **'עצלות המחשבה'**! כי שם, בשורש, במחשבה - שם תלויה אמונתנו!

כי הרי כעת הרחבנו שכול 'מיצר' וכול הגלות, הם רק תהליך בדרך לקפוץ למדרגה הבאה, אבל אנחנו מתעצלים להתבונן בתובנה זו.

"עלינו מוטלת חובת ההתבוננות!" - זעק ר' אשר לחברים.

בכול פעם שצץ בקרבנו ה'מיצר', עלינו להישאר במקומו. לא לזוז משם. לא להיאחז בהבנה - רק עם אמונה פשוטה וצרופה. להאמין שכעת אנחנו בדרך ל'מרחב' הבא, לשלב הבא בחיים.

הדרך אל ה'מרחב' עוברת ב'מיצר'; הדרך לגאולה עוברת בגלות; הדרך לבהירות עוברת ב'תוהו ובוהו'!

•••

פרקו': נתקע באמצע הפרדס...

מסיבה זו, גם היה רבי עקיבא היחיד (!) מבין ארבעת התנאים שנכנסו לפרדס, ויצא בשלום. שלם בגופו. שלם באמונתו. שלם בשפיותו.

משום שהם נכנסו, והעמיקו ונכנסו עוד למרחבים העמוקים יותר של פרדס הקבלה והסוד עד שלפתע... הם נתקעו. מה עושים אז?

רובם - ניסו להמשיך, בכוח, להבין עד הסוף; אך רבי עקיבא הבין כי כעת היא ההזדמנות שלו להתבונן בתמונת הבורא; לעבור לאמונה, לחיבור.

הוא הבין שהוא כעת בעיצומו של תהליך ריקבון הגרעין בדרך לעץ חדש, מקושט בפירות נפלאים.

אז שוב: **כל 'תוהו ובוהו' הוא דרך לבהירות, לאמונה!**

•••

פרקז': 'הוא עוד יגדל'

יצוין שזה, בדיוק, היה חטאו של אדם הראשון!

ובהרחבה קלה:

אדם הראשון מטייל בעולם העליון, מקום אינסופי, מקום רוחני נעלה ומרומם.

וביום בהיר אחד הוא מוצא את עצמו כאן - בעולם הזה, במקום גשמי ומופשט; במקום מצומצם בהרבה מהמקום ממנו הגיע אך לפני מספר דקות.

אבל כול זה לא חסך ממנו את הגן-עדן עלי אדמות שציפה לו בעולם הזה.

הוא יכול היה לאכול מכול עץ הגן כאוות נפשו, וכמה שרק יחשוק.

היה לו כאן שפע כמעט אינסופי. מאומה לא נחסכה ממנו.

אך, מעץ הדעת היה עליו להימנע מלאכול!

זו הייתה ההגבלה היחידה שלו בעולם.

ודווקא היא זו שהפריעה לו. דווקא העץ התמים

הזה התניע את כול מנועי נפשו לכיוונו, הוא פשוט הסיט את כול המצברים לכיוונו.

בעצם, כשנצפה מהצד ונתבונן במה שקרה שם, נשאל את עצמנו:

מה הבעיה שלו? הרי יש לו את כול הטוב שרק קיים בעולם, כול מה שהיה צריך - היה תחת ידיו. אז מה **כול-כך** הפריע לו בעץ השָׁלוֹ ההוא?

אלא, כי לתובנה הבאה, הקטנה והזעירה, אדם הראשון לא הסכים להטות את אוזנו ולהקשיב לה:

לעולם לא ניתן לפעוט שכעת נולד לעולם לאכול טשולנט חם ועָרֵב... כי הוא לא בנוי לכך, זה לא בשבילו; אם יאכל מזה הוא עלול להיחנק ולסיים את חייו - שכעת התחילו, חס ושלום.

נו, אז איך בכול זאת יוכל לטעום ולהתענג מהטעם הטעים והעָרֵב?

לכן עליו לעבור תהליך שלם עד לטעימת הטשולנט. בתחילה - יאכל רק אבקת מטרנה חמצמצה, וכפי שיתקדם בגילו, יוכל הוא לטעום עוד מאכל ועוד משקה.

עד, עד שתבשיל העת בו יוכל הוא לטעום מהטעם המיוחל - טעם הטשולנט העָרֵב לחך!

אך ללא התהליך הזה, ללא הסבלנות המתונה לתהליך ההבשלה הזה - לעולם לא יוכל להגיע לטעימת המאכל, אולי רק להריח את ניחוחות המאכלים בערב-שבת...

אבל לטעום מהטשולנט - הוא לא יוכל. רק אם יסכים להתאזר בסבלנות לתהליך.

•••

פרקח': פזיזות נועזת

וזה, בדיוק, מה שעבר אדם הראשון!

הוא נולד לעולם גשמי. טועם מכול העצים, אך בכול זאת הבורא הצמיד לו 'מיצר' - 'תוהו ובוהו' שנקרא: **עץ הדעת...**

וזה מה שכה בער לו לאכול מהעץ. כי בשביל לחיות כאן בעולם, הוא חייב איזשהו 'תוהו ובוהו' - שיזכיר לו מהבורא.

לכן הוא קיבל את הרגשות שריצדו בתוככי נימי נפשו, וכספו לטעום מעץ הדעת.

ואילו הבורא קורא אליו ואומר לו: "אדם, הרוצה אתה לאכול מעץ הדעת? - בשמחה רבה!

"אך עליך להמתין מעט. חכה קצת.

"הרי רק עכשיו ירדת לעולם הגשמי הזה - ממקום

ואנחנו, לא היינו סובלים מפזיזותו - עד היום...
 אבל הוא לא הסכים להיכנע לתהליך. הוא לא הסכים להירקב בדרך ל'מרחב', הוא לא הסכים לתת מעט 'התבוננות' למהלך שעובר - ואנחנו מוצאים את עצמנו עדיין באותו תהליך של תיקון החטא ההוא!
 רגע, הוא עוד לא סיים לחטא:

לאחר שכבר אכל מעץ הדעת, הבורא שואל אותו: מדוע אכלת מהעץ שאמרתי לך שלא לאכול ממנו? והוא, במקום שיתפוס את עצמו כעת ויענה 'נכשלותי!'; במקום שיתפוס את חבל ההצלה שהבורא שיגר לו, הוא פותח בסדרת האשמות...
 "הָאִשָּׁה אֲשֶׁר נָתַתָּה עִמָּדִי הִיא נָתַתָּה לִּי מִן הָעֵץ וְאָכַל..."
 ואנחנו מתגלגלים עדיין באותו תהליך - מני אותו יום שנפל בחטא.

כה גבוה, ואתה לא יכול להכניס לפה מאכל כזה, כי זה לא בשבילך! אתה עדיין לא בשל בשביל לטעום מהטשולנט הזה!

"תתאזר בבקשה בסבלנות מספר שעות. לאחריהן תגדל ותוכל גם לטעום מפירות עץ הדעת".

אך הוא לא ציית לקריאה הזו.

הוא לא הסכים לקבל שה'תוהו ובוהו' הזה שניצב לקראתו, הוא רק דרך שדרכה ניתן להגיע לעץ הדעת, ל'מרחב'.

ובפעולה פזיזה ביותר - הלך וקטף לעצמו מהעץ האסור. הוא עקף מימין את ה'מיצר' וניגש הישר ל'מרחב'...

אם היה ממתין בסבלנות עוד כשלוש שעות, היה יכול לאכול בשבת מכול מה שרק רוצה וכמה שרק אובה.

• אלומת אור || נעדאנק מתוך השיעור •

הרבי מרוז'ין, והלא שניהם חתמו באותו נוסח, אז כיצד ידע להבדיל ביניהם?
 "פשוט מאוד" השיב ר' אשר, "יש שפלות - ויש שפלות.
 "ישנה שפלות - שנכנעים לבורא, ובעת הצורך נוט' שים את ההבנה ועוברים לאמונה;
 "יש שפלות מסוג אחר. כמו אותו אחד שאמר "על השפלות - אני מוכן לעבוד. אבל שהשני יעבוד על השפלות שלי, זה כבר לא..."
 "הוא, בשעת המבחן - אינו מוכן להכיר בשפלותו, ואילו הרבי מוויטעפסק - כן הכיר בשפלותו..."

ידועה הייתה חתימת ידו של הרבי ר' מנדל'י מוויט' עפסק זיע"א "השפל באמת - מנחם מענדל" - היה מסיים בחתימתו עם מילים אלו.
 אחד מתלמידיו, שרצה להתחקות אחר רבו הקדוש, החליט כי מעתה יחתום גם הוא 'השפל באמת'.
 שנים לאחר-מכן, הביאו את שני החתימות לידי הרבי מרוז'ין זיע"א, ולאחר שעיין בשני החתימות, פנה אל חסידיו ובחיוך עדין אמר: "ער איז 'באמת א שפל', און ער איז 'אן אמתדיגע שפל'... - 'הוא 'שפל באמת', ואילו הוא 'שפל אמיתי'..."

שאלו החברים את ר' אשר: מה פשר התגובה של

יוצא לאור ע"י

להצטרפות לרשימת התפוצה: sh035702728@gmail.com

נתרם לעילוי נשמת
 מרת יהודית בת יעקב דניאל
 ע"ה

פרנס
 הגליון